

EN PASSANT

ORESTE
CALLEJA

2 Drammi

GHASSA: Fejn taf x'kien il-każ ta' Shultz - x'inhu l-każ tieghek? - Taf x'inhu l-każ tieghek, Sur Todd?

Pawsa

TODD: Ma nafx. - Għadni ma naf xejn.

GHASSA: Ma tafx. Ma tafx x'għie allegat. Min akkużak.

TODD: Liema għekbin akkużani...

GHASSA: ...Jew biex int akkużat. Jekk hux każ ta' etika...

TODD: Etika?

GHASSA: Ksur ta' etika professjonali. Forsi. Jew flus?

TODD: Flus?

GHASSA: Jew koruzzjoni.

TODD: Koruzzjoni... Trid tgħid ingann?

GHASSA: Koruzzjoni. Thassir tal-fibra morali. Tmemmir u taksir. Tingis u susa li thassar u sifed l-istabbiltà u l-valuri ta' dak kollu li l-aktar hu għażiż għad-dinġenti. Dak kollu li hadmu għalih. — Koruzzjoni. — Forsi.

TODD: *(jirrealizza)* Magħmula tiegħi.

(Jum Fost l-Oħrajn)

PUBBLIKAZZJONI
www.orestecalleja.com

EN PASSANT

*The artwork used in the cover of the dust jacket
is by kind permission of Ms. ELKE REHDER:*

*Der e-Bauer - mixed media on paper
Die irrationale Stellung - woodcut
Stadtlandschaft kafkaesk - colour etching*

*<http://www.elke-rehder.de/illustrationen.htm>
http://www.schach-chess.com/index_en.htm*

id-drammi ta'
ORESTE CALLEJA

EN PASSANT

PUBBLIKAZZJONI
www.orestecalleja.com

Jum Fost l-Ohrajn / En Passant
2016 © Oreste Calleja
ISBN 978 99957 896 26
L-Ewwel Edizzjoni

Edizzjonijiet diġitali
EPUB, MOBI, PDF, AMAZON KINDLE, IBOOKS
huma disponibbli mis-sit tal-Internet tal-awtur

PUBBLIKAZZJONI
www.orestecalleja.com
webmaster@orestecalleja.com

<http://teatrumalti.blogspot.com.mt>

*Il-produzzjoni, l-isettjar tal-ktieb
u d-disinn tal-qoxra:
O. Calleja.*

*Id-drittijiet kollha miżmuma mill-awtur.
Permess bil-quddiem biex dawn l-iskripts jinhadmu,
jittellgħu għall-palk, għat-televiżjoni jew għar-radju,
jew għal għamliet oħra ta' xandir jew ta' distribuzzjoni
għandu jinkiseb mingħand l-awtur.*

Għal
KIRSTEN
u
KARLA

“You do not need to accept everything as true, you only have to accept it as necessary.”

FRANZ KAFKA,
THE TRIAL

“The man who has a conscience suffers whilst acknowledging his sin. That is his punishment.”

FYODOR DOSTOYEVSKY,
CRIME AND PUNISHMENT

“I did not bow down to you, I bowed down to all
the suffering of humanity.”

*FYODOR DOSTOYEVSKY,
CRIME AND PUNISHMENT*

EN PASSANT

PERSUNAĠĠI
KUMMENTATUR
SULDAT ISWED
SULDAT ABJAD
LEHEN FUQ LOUDSPEAKER
IL-KOTRA

Nota dwar akustika: Id-djalogu, kemm tas-Sudat Iswed u kemm tas-Suldat Abjad, għall-bidu jseħħ minn ċerta distanza (*off mike*) - wara, meta joqorbu lejn xulxin, l-indikazzjoni 'il *bogħod* u *vicin* fid-didaskalija tad-djalogu tvarja skont l-esigenzi drammatiċi tal-azzjoni.

FADE UP

PREŻENTATRIĊI

Nippreżentaw “En Passant” - kronaka reġistrata mill-finali tal-logħba li ntlagħbet reċentement fl-istadju nazzjonali. Radjokronista, Korrado Kosta.

FANFARA - BANDA: MUŻIKA MARZJALI.

SULDATI JIMMARĊJAW.

KUMMENTATUR

En Passant: Kalvarju f’Seba’ Stazzjonijiet u Rxoxt. Kitba għar-radju ta’ Oreste Calleja

ŽIFFA HAFIF TKARKAR MAGĦHA L-GĦAGĦA TA’ FOLLA MBIEGĦDA.

KUMMENTATUR

Wesgħa bla qies, maqsuma f’ċanġaturi enormi bojod u suwed. Ix-xefaq jintilef fix-xejn fejn l-art tmiss is-sema, ’il bogħod. Nofsinar, jew forsi ftit wara. Raġel bilwieqfa, waħdu, f’nofs ċanġatura bajda; liebes korazza sewda tleqq ta’ suldat. Wieqaf, iħares ’il bogħod u jgħarrex. Jistenna. Hadd iżjed. Għalissa.

DAQQ FUQ TANBUR - DAQQ LI JINSTEMA’ FIL-BIDU TA’ KULL STAZZJON.

KUMMENTATUR

L-Ewwel Stazzjon: il-Logħba fl-Eqqel ta’ Interest Imheddel.

FANFARA TA’ TRUMBETTA.

KUMMENTATUR

Is-Suldat Iswed iqum fuq tiegħu. Jissemma' herqan.

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

Ċaqliqa numru 77. Imexxu l-Bojod. Il-pedina Suldat Abjad fuq 4E jimxi fuq 5E. Nirrepetu: 4E jimxi fuq 5E.

DAQQ TA' TANBUR DEJJEM JOQROB. JIEQAF.

ĊAPCIP KAJMAN MINN FOLLA MBIEGĦDA.

KUMMENTATUR

Il-kotra numeruża nizlet fil-misraħ biex tara l-Logħba. Tinsab 'il bogħod; ma tidhirx. Quddiem is-Suldat Iswed issa feġġ suldat ieħor - Suldat Abjad fuq ċangatura sewda - wieqaf.

ŽIFFA HAFIFA.

SULDAT ISWED

(ipespes)

Ej, hemm int! — Ejj, l-Abjad!! Lilek qed ngħid!

SULDAT ABJAD

(isikktu)

Xxx!

SULDAT ISWED

Għaliex? Tista' titkellem taf. Hadd ma jagħti kas.

PAWSA QASIRA.

SULDAT ISWED

Ejj! L-Abjad!

SULDAT ABJAD

Int żgur?

SULDAT ISWED

Žgur? Žgur xiex?...

SULDAT ABJAD

Li ma jagħtux kas. Ma jisimghuniex.

SULDAT ISWED

Ibqa' ċert. U lanqas kieku, ma jagħtux kas.

SULDAT ABJAD

Fejn taf? Forsi ntellfuhom...

SULDAT ISWED

(jidhak)

Aħna? Żewġ pedini - żewġ pedini suldati sempliċi ntellfu lilhom? Tgħid m'għandhomx fuqie x jaħsbu? Žgur fuqna qed iħabblu moħħhom!

SULDAT ABJAD

Ma nafx...

SULDAT ISWED

Ibqa' ċert. Hadd ma jagħti kas tagħna. Kulhadd għajnejh fuq ir-Re...

SULDAT ABJAD

U r-Regina.

SULDAT ISWED

U fuq il-pedini l-oħrajn kollha; mela fuq is-suldati. Ili hafna niġi għal dal-logħob; qatt ma sibt min jagħti kasna.

SULDAT ABJAD

Kemm ilek tiġi?

SULDAT ISWED

Minn dejjem nafni.

SULDAT ABJAD

Sirt espert mela.

SULDAT ISWED

Insomma, u hekk, u hekk. Qatt ma nitlef waħda. Malli nxomm li riesqa l-logħba nagħmel minn kollox biex nogħgobhom halli jagħżluni.

SULDAT ABJAD

Dejjem jagħżluk?

SULDAT ISWED

Dejjem! Kull darba - kull logħba - dejjem hawn issibni lili. Id-darba l-oħra kien imissni mal-Bojod; did-darba mas-Suwed. Mhux għax jimpurtani wisq. L-aqwa li nkun fil-logħba għalija.

SULDAT ABJAD

U dejjem ta' suldat jilagħbuk?

SULDAT ISWED

Dejjem... (*pawsa qasira*) U iva, ta' Suldat, ta' Kavallier jew ta' Re, mhux xorta? L-aqwa li tilgħab!

SULDAT ABJAD

Jilagħbuk.

SULDAT ISWED

(*ftit imfantas*)

Jilagħbuk, kollox sew! Mhux xi diżunur wara kollox.

SULDAT ABJAD

Le - wara kollox.

SULDAT ISWED

...Kemmm hawn jixtiequ jkunu flokna! Dawk in-nies f'dik il-folla... (*jidhak*) Kemmm hawn minnhom jixtiequ

qegħdin hawn! Eluf! U l-miljuni l-oħrajn jarawna fuq it-televiżjoni. Trasmissjoni diretta - sighat shaħ... u huma jibqgħu hemm il-ħin kollu, imwaħħlin mal-pultruni, ma jitilfux çaqliqa waħda... Qed ngħidlek, miljuni! U kollha biex jaraw lilna!

SULDAT ABJAD

Qatt ma bsart.

SULDAT ISWED

Jaqaw din l-ewwel darba li għażluk lilek?

SULDAT ABJAD

Ġejt xi drabi oħra. — Inti mas-Suwed, hux?

SULDAT ISWED

Kif tara. U int mal-Bojod. (*čajta*) Imnalla m'intix pass eqreb lejja. Kieku kont inkun nista' nieklok. Taf li jekk jerggħu jmexxuk tiġi taħt idejja, hux? Inkun nista' nieklok meta u kif irrid.

SULDAT ABJAD

Taqلاغħni barra kieku.

SULDAT ISWED

Hekk hu! Pass ieħor 'il quddiem u żakk! Dominus Babiskum! Tkun taħt idejja! Imma! Dawk huma r-regolamenti. Fuqhom trid timxi.

SULDAT ABJAD

Ir-regolamenti... L-aqwa li tagħmel kif jgħidulek.

SULDAT ISWED

Int ma tinteressax ruħek jaqaw?

SULDAT ABJAD

Għalfejn? Hekk jew hekk mhux aħna nagħzlu meta għandna nimxu...

SULDAT ISWED

Minn daqshekk tassew...

SULDAT ABJAD

...Jew fejn nimxu.

SULDAT ISWED

...M'hemmx responsabbiltà kiekku.

FANFARA TA' TRUMBETTA.

SULDAT ISWED

Hawn aħna! Tagħna jmiss issa!

SULDAT ABJAD

Forsi jmexxu lilek. Int għadek fuq l-istess ċangatura tal-bidu. Għadhom ma mexxewkx?

SULDAT ISWED

Xxx! Ha nisma'!

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

Ċaqliqa numru 78. Imexxu s-Suwed. Reġina Sewda fuq 6Ċ timxi fuq Kavallier Abjad fuq 4A. Nirrepetu: 6Ċ timxi fuq 4A. Kavallier Abjad jinqala' barra. Nirrepetu: Kavallier Abjad jinqala' barra.

FANFARA TA' TRUMBETTA.

TEKTIK TA' NGĦAL.

ŽIEMEL JIŻHER - IL-PASSI TIEGĦU JITBIEGĦDU FOST ĊAPĊIP
KBIR MILL-FOLLA.

SULDAT ISWED

Hemm hu - ieħor! Kavallier ieħor tagħkom barra. M'hawn għalih il-Kavallier Abjad!

SULDAT ABJAD

Basta halla l-ħmieġ taż-żiemel warajh. Basta hallielna l-intiena tiegħu! Ara iġbru u naddaf minn hemm qabel iduru għalina d-dbieben. Taf li xogħlok dak ukoll! Dak hu r-regolament!

SULDAT ISWED

U niġbru, niġbru!

JIĠBOR IL-ĦMIEĠ TAŻ-ŻIEMEL:

ĦSEJJES TA' PALA TITKAXKAR FUQ IL-MADUM.

SULDAT ISWED

(ikompli)

L-aqwa li aħna qed nirbħu!

SULDAT ABJAD

Mhux lakemm tgħid. Ma tgħidx tista' tara x'inhu jiġri minn hawn. Mhux minn hawn...

DUBBIENA SOLITARJA VICIN ĦAFNA

SULDAT ABJAD

Qaħba dubbiena!... Ftit ilu meta kont in-naħa l-oħra rajt it-Torri tagħkom jinqala' barra.

SULDAT ISWED

U int it-Torri ssemmi! Ghax ma ssemmix kemm digà kaxkarnielkom pedini aħna. Aħna nirbħu - issa tara.

SULDAT ABJAD

Ma tistax tgħid. Trid tkun dort dawra sew - hadt idea kif inhuma mifruxin il-pedini li baqa' qabel titkellem...

SULDAT ISWED

Aħna!

SULDAT ABJAD

...Ma tistax tgħid min mixi fuq l-aħjar pjan - l-aħjar strategija.

SULDAT ISWED

Aħna. Issa tara kif aħna.

SULDAT ABJAD

Xi hadd irid jitlef. — Mhux li kien.

SULDAT ISWED

Xiex? Tirbħu?

SULDAT ABJAD

Jew nitilfu. L-aqwa li jeħilsuni. Mhux gost tiegħi meta jagħzluni jien. Kelli hsibijiet oħra jien.

SULDAT ISWED

Hsibijiet?

SULDAT ABJAD

Pjanijiet. Ridt nidhol sal-Belt illum...

SULDAT ISWED

(xejn impressjonat)

Aah! Il-Belt.

SULDAT ABJAD

Kelli erba' qadjiet. Ġurnata bħal din. Dnub li tahliha hawn.

SULDAT ISWED

Sebaħ bnazzi. Imnalla taf. Kieku jirrinvijaw kollox kien ikollhom.

SULDAT ABJAD

Ridt ngħaddi sas-suq. U mmur sal-Bank. Bħalissa żgur

għalqu.

SULDAT ISWED

...Ma naħsibx imma.

SULDAT ABJAD

...Ma taħsibx?

SULDAT ISWED

...Qatt ma niftakar li rrinvijaw logħba.

SULDAT ABJAD

Žgur għalqu.

SULDAT ISWED

Xiex?

SULDAT ABJAD

Dawk nofstanhar jifthu. Għalqu žgur.

SULDAT ISWED

Min?

SULDAT ABJAD

Għedtlek. Kelli nidhol sal-Belt. Il-Bank. Kont naf li ma kellhiex tagħmel xita. Kont ili ngħassislu l-barometru. Kieku bħalissa...

SULDAT ISWED

(fuq kliemu)

Qatt ma rrinvijawha. Biss niftakar darba - ffit snin ilu - kienet għamlet ix-xita.

SULDAT ABJAD

Ix-xita? — Meta? — Iva. Niftakar.

SULDAT ISWED

Tiftakar? Kont hawn int?

SULDAT ABJAD

Kont mas-Suwed dak iż-żmien. Ixxarrabna għasra niftakar.

SULDAT ISWED

Jien ukoll. Xorta komplewha l-logħba imma.

SULDAT ABJAD

Qatt ma jieqfu.

SULDAT ISWED

Iridu jirbħu.

SULDAT ABJAD

Ma jċedux mossa.

SULDAT ISWED

Lil kulhadd jissagrifikaw.

SULDAT ABJAD

Ma nafx għaliex. Mhux xi sodisfazzjon kbir wara kollox.
(*pawsa qasira*) Tirbaħ.

SULDAT ISWED

Min?

SULDAT ABJAD

Ma jfisser xejn.

SULDAT ISWED

Fejn taf int?

SULDAT ABJAD

Darba rbaħna aħna.

SULDAT ISWED

Ma jistax ikun!

SULDAT ABJAD

Niftakar! Dakinhar li għamlet ix-xita...

SULDAT ISWED

Ix-xita?...

SULDAT ABJAD

Kienu damu jaħsbuha l-aħħar ċaqliqa. Għejejt u marret għajnejja bija. Meta qomt...

SULDAT ISWED

(b' disprezz)

Haħa!

SULDAT ABJAD

Xiex haħa?... Meta qomt kont għadni bilwieqfa - iżda fuq ċangatura ohra. Niftakar sew...

SULDAT ISWED

Hlomt!

SULDAT ABJAD

Kienu bidluli wkoll il-korazza - ma niftakarx x'lewn. Qaluli li l-logħba kienet spiċċat - li aħna konna rbaħna...

SULDAT ISWED

Holma - dak kollox!

SULDAT ABJAD

...Kienet bdiet logħba ġdida. Żgurawni li l-Bojod kienu tilfu.

SULDAT ISWED

Intom tliftu mela. Dakinhar jien kont mas-Suwed... u s-Suwed kienu tilfu. Aħna konna tlfna!

SULDAT ABJAD

Is-Suwed?.. Qed thawwad...

SULDAT ISWED

Is-Suwed! Meta għamlet ix-xita!... X'inhawwad!

SULDAT ABJAD

Is-Suwed ukoll mela. (*pawsa qasira*) Ħsibtu jien.

SULDAT ISWED

Xiex? Imma kif jista' jkun! Jekk tilfu l-Bojod u tilfu s-Suwed ukoll - min rebaħ mela?

SULDAT ABJAD

Kont nobsor. Min jista' jgħid.

SULDAT ISWED

Kont hemm int!

SULDAT ABJAD

U int? Kienu damu jaħsbuha l-aħħar ċaqliqa. Niftakar kont għajjen. Irqadt.

SULDAT ISWED

Min kien rebaħ imma?

DAQQ TA' TANBUR.

KUMMENTATUR

It-Tieni Konfrontazzjoni: L-Antagoniżmu bejn Semplici Suldat Abjad u Semplici Suldat Iswed.

RIH HAFIF.

SULDAT ABJAD

Bdiet niezla x-xemx.

SULDAT ISWED

Ftit tal-kesħa, hux?

SULDAT ABJAD

Is-sirda. Min jaf jeħilsuniex sal-lejla.

SULDAT ISWED

Nittama li le.

SULDAT ABJAD

Għaliex? Jien għajejt. Ilhom idawruni u jgħaqqduni minn dalgħodu. Rajt biċċa sew mil-logħba. Għajejt. Ili nimxi biżżejjed. — Lilek baqgħu ma mexxewkx minn dik iċ-ċangatura hux? Ilek hemm mill-bidu tal-logħba. Ma mexxewkx. ...Aħjar jew aghar għalik hekk?

SULDAT ISWED

Kif?

SULDAT ABJAD

Trid tibqa' fejn int? Jew tixtieqhom iċaqalquk?...

SULDAT ISWED

Imexxuni dalwaqt, issa tara! L-oħrajn kważi kollha mxew.

SULDAT ABJAD

Kollha.

SULDAT ISWED

Sal-anqas wieħed?

SULDAT ABJAD

Sal-anqas wieħed.

SULDAT ISWED

(b'nofs daħka sfurzata)

Taf li ma tajtx kas? Kont mitluf fi ħsibijieti. U mbagħad ġurnata bħal din, din l-arja tagħmillek tajjeb. Jafu jagħzluha ġurnata. *(nifs qawwi)* Il-beraħ - x'hemm isbah mill-beraħ! Hekk - hawn - tieħu nifs wara l-ieħor - arja

pura - friska - hielsa! Xi trid aktar mill-ħajja?

PAWSA

SULDAT ISWED

(ikompli)

Ma tgħidx li jien wiehed minn dawk li dejjem moħħhom fil-Logħba; isegwu sal-anqas ċaqliqa. M'iniex wiehed minn dawk l-iffissati jien.

SULDAT ABJAD

M'intix.

SULDAT ISWED

Lili dejjem hekk. Ihalluni għall-aħħar apposta. Dejjem ikollhom xi pjan għalija - xi ħsieb speċjali. Għalhekk ma jċaqlqunix kmieni.

SULDAT ABJAD

Dalwaqt nehles jien ikolli ngħid.

SULDAT ISWED

...Għalhekk.

SULDAT ABJAD

Ilhom idawruni.

SULDAT ISWED

Semmejtli xi ħaġa.

SULDAT ISWED

Kemm iddum iddur; fl-aħħar tiddejjaq. Kemm iddum tibra' duhhan u rwejjah. Il-monotonija... Kieku tgħid taf x'inhuma jħawdu - fuq liema pjan mexjin - jekk għandhom xi pjan... Imma hekk, issa jmexxuk 'l hawn, issa jbandluk 'l hemm, bla ma taf għalfejn, x'gost fiha? (*pawsa qasira*) Lilek imma... lilek baqgħu ma mexxewkx mela?

SULDAT ISWED

Le! (*nifs*) Diğà - diğà staqsejtni mingħalija.

SULDAT ABJAD

Min jaf kif irzaht.

SULDAT ISWED

Għaliex? Inxtwejt taht dik ix-xemx. Issa li bdiet taqa' r-rezħa.

SULDAT ABJAD

Ħejt jum shiħ, dak li naf. Kemm se ddum biex tispiċċa? Għajejt nimxi jien...

SULDAT ISWED

(*kwaži isteriku*)

Aqtagħha trid!

SULDAT ABJAD

Għaliex?...

SULDAT ISWED

Aqtagħha!

SULDAT ABJAD

...Qed indejkek?

SULDAT ISWED

Iva - hafna! Aqtagħha!

SKIET.

SULDAT ISWED

...Kliem, kliem, kliem! Tghid, tghid, tghid! Ħu nifs! Kont aħjar qabel ġejtni quddiemi. Dejjem tpaċpaċ u tghid! Aqtagħha ftit trid!?

SULDAT ABJAD

(*kalm - jirraġuna*)

Isma', int tkellimt l-ewwel taf. Int għedt li nistgħu nithaddtu; nikkomunikaw. Hsibtek kont waħdek - iddejjaqt ma kellekx ma' min tgħid kelma, il-ħin kollu wieqaf, ma tiċċaqlaqx. Waħdek. Hsibt tiehu gost issib ma' min tgħid kelma...

SULDAT ISWED

AQTAGHHA!

PAWSA QASIRA.

SULDAT ABJAD

Kif trid. (*nifs*) Jekk kliemi qed idejkek ma nitkellmux iżjed. (*nifs*) Jekk qed indejkek...

SULDAT ISWED

(*jonfoħ bir-rabja*).

SULDAT ABJAD

Tajjeb. Kif trid.

PAWSA TWILA.

SULDAT ABJAD

(*isaffar waħdu - l-ewwel tliet noti tal-bidu tal-Ħames Sinfonija ta' Bethoven*)

Pum pum pum PUMM!

(*baritonu - eku tal-istess noti*)

...Mort dort il-port!

SULDAT ISWED

(*jonfoħ*)

SULDAT ABJAD

(*l-istess*)

Rajt, smajt u bqaaajt!

(*l-aħħar nota basso profondo sa ma titkarkar fix-xejn*).

PAWSA TWILA TWILA.

SULDAT ISWED*(jiehu nifs qawwi ta' serhan)*

Ġież! Tgħid kelma fiha u ma fihix. Imma inti tgħid u tgħid il-ħin kollu. Tifgani! Thallini bla nifs! — Tifgani. Kelma f'ħalqi tifgahieli int. (*pawsa*) Nieħu gost nisimgħek tgħid kemm ilek tilgħab, kemm digà rajt mill-oghob. Nieħu gost mela ma niħux. Imma mhux il-ħin kollu - bla nifs! Trid tieqaf xi ftit - tagħti ċans lili wkoll!... (*pawsa*) Dawk in-nies kollha - dik il-folla ssegwi kull ċaqliqa, tismagħhom iċapċpu, mela ma tismagħhomx. Imma mhux il-ħin kollu, bla heda. Iċapċpu ftit u jieqfu. Kollox f'ħinu. Tagħti ċans.

SULDAT ABJAD

Jinsabu 'l bogħod dawk.

SULDAT ISWED

Ġans, le?

SULDAT ABJAD

Nofshom bilkemm naħseb għadhom jagħtu kas x'qed jġiri f'dal-misraħ. Jekk jafu. (*pawsa*) Hemm ġnien hemm, in-naħa l-oħra. (*bil mod il-mod jitkellem aktar bil-għaġla aktar ma jmur, donnu qed jisraq il-ħin*) Kont taf li hemm ġnien hemm? Jieħdu t-tfal tagħhom hemm, jilagħbu fuq il-bandli, jibnu kastelli fuq ir-ramel, iqaċċtu l-fjuri. Meta kont in-naħa l-oħra tal-misraħ - meta mexxewni l-ewwel darba u kilt waħda mill-pedini tagħkom, meta kont in-naħa l-oħra, digà kien mimli. Il-ġnien. Ħafna mill-folla kienet digà ngabret hemm. Min jaf x'hemm tan-nies issa. Trabi fil-benniena. Ġelati u pastizzi. (*pawsa - kalm*) Ma kontx taf li hemm ġnien in-naħa l-oħra. Naqta' rasi.

SULDAT ISWED*(kiebi - rassenzjat)*

Le.

SULDAT ABJAD

Minn hawn ma tara xejn kieku.

SULDAT ISWED

Ma tara xejn.

SULDAT ABJAD

Bilkemm tilmah il-pedini l-oħrajn, ibbalzmati, weqfin fuq iċ-ċangatura tagħhom, ma jitharrkux. Jistennew li jisimgħu t-trumbetta jew il-Loudspeaker iħabbrilhom min u fejn għandhom jimxu.

SULDAT ISWED

Kulhadd irid jistenna.

SULDAT ABJAD

Biex imbagħad isibu li l-logħba tkun spicċat. Hlew ħinhom għal xejn.

SULDAT ISWED

Wara iżda tibda logħba oħra.

SULDAT ABJAD

Sena wara. (*deċiż*) Jien imma ma nkunx hawn sena oħra. Ikolli x'nagħmel.

SULDAT ISWED

Lili hawn issibni - sal-aħħar! Meta jiġu l-Istitut tagħna biex jagħzluna dejjem minn ta' quddiem inkun.

SULDAT ABJAD

U dejjem jagħzlu. Għedtli. Imma għala dejjem ta' Suldat? Qatt ma tlabt xi haġa oħra? Ma ngħidx ta' Sultan, iżda forsi ta' Torri, jew ta' Kavallier...

SULDAT ISWED

Le. Dejjem ta' Suldat.

SULDAT ABJAD

...Ta' Isqof!

SULDAT ISWED

Isqof! Iva, mela kif! Barra minn hekk, toghgobni din il-korazza li jtuna. Issa drajtha.

SULDAT ABJAD

Tqila izda - l-aktar l-elm. Darba lili riduni naghmilha ta' Kavallier. Ma ridtx.

SULDAT ISWED

Int ma ridtx?

SULDAT ABJAD

Ghedtilhom ma nafx nirkeb ziemel. Emmnuni.

SULDAT ABJAD

Qed nifhem.

SULDAT ISWED

Xorta imma. Ma hafruhlix. Minn dakinhar kelli noqghod b'seba' ghajnejn.

SULDAT ABJAD

Jien kieku naf nirkeb ziemel.

SULDAT ISWED

Inzomm subghajja dritt. B'seba' ghajnejn.

SULDAT ABJAD

Inbati bil-vertigni izda.

SULDAT ISWED

Ghalhekk forsi ta' Suldat dejjem jaghtuk parti lilek.

SULDAT ABJAD

Le. Tal-Istitut jafu li nippreferi naghmilha ta' Suldat; jerfghuha ghaliya. Int minn liema Istitut tigi?

SULDAT ABJAD

Tal-Orfni. İzda issa kbirt. Ma jhallunix hemm wisq aktar.
Jekk tal-anqas ma jsibulix xogħol hemm stess, fl-Istitut.

SULDAT ISWED

Hekk kienu għamluli lili wkoll. Kont fl-Istitut tax-
Xjuh, naħdem hemm. Meta xjaħt imbagħad żammewni
magħhom.

SULDAT ABJAD

Kif issibek hemm?

SULDAT ISWED

Tajjeb ħafna. Issa drajt. Ukoll l-Istitut tal-Orfni kont drajt.

SULDAT ABJAD

Minn istitut għal iehor mela.

SULDAT ISWED

Dejjem issib min jaħseb fik.

SULDAT ABJAD

Min jaħseb għalik.

SULDAT ISWED

Jgħidulek x'għandek tagħmel...

SULDAT ABJAD

U x'ma tagħmilx.

SULDAT ISWED

Jgħidulek x'm'għandekx tagħmel...

SULDAT ABJAD

U x'ma tagħmilx.

SULDAT ISWED

Titgħallem il-parti sewwa jagħżluk għal-logħba. Darba

fis-sena jagħmlu s-sejha għall-voluntieri. Ftit jintgħażlu.
L-oħrajn jibqgħu l-Istitut, jarawna fuq it-televisin.

SULDAT ABJAD

Jiċcassaw lejna - hut fil-vaska tal-ilma helu.

SULDAT ISWED

Jittamaw li darb'ohra jmiss lilhom. Jekk juru li tghallmu
l-parti tagħhom - jagħtu xhieda ta' fiduċja.

SULDAT ABJAD

Sakemm ma jaqtgħux qalbhom li xi darba qatt jintgħażlu.
Jgħidu dis-sena fl-Istitut tagħna hadd ma ried imur
voluntier.

SULDAT ISWED

Jgħidu...

SULDAT ABJAD

Ċert.

SULDAT ISWED

Lanqas intom?...

SULDAT ABJAD

Lanqas.

SULDAT ISWED

X'għamlu mbagħad? Is-Superjuri?...

SULDAT ABJAD

Xejn. Għal jumejn shaħ ma ghamlu xejn. Kienu qed
jahsbuha kif se jikkonvincuna.

SULDAT ISWED

U wara?

SULDAT ABJAD

Reggħu talbuna wara jumejn. Sabu voluntieri kemm

riedu. Inzerta li fl-istitut inqatgħu d-dawl u l-ilma. Inzerta. Kumbinazzjoni. Damu jumejn ma jiġu lura. Kulhadd kien beda jixba' fil-ħabs. Fl-aħħar uħud minna għażlu li joffru rwiehhom voluntieri. Qtajna bix-xorti.

SULDAT ISWED

U mbagħad reġa' d-dawl u l-ilma fl-Istitut.

SULDAT ABJAD

Fiċ-ċelel kollha. Dakinhar stess.

SULDAT ISWED

Meta tispicċa l-Logħba jriduk lura mela.

SULDAT ABJAD

Jiddependi. Skont kif tispicċa.

SULDAT ISWED

Aħna qed nirbħu.

SULDAT ABJAD

Ikolli mmur lura mela.

SULDAT ISWED

Aħna nirbħu. Naf sewwa x'inhu jiġri. Ma tliftx ċaqliqa waħda - mossa waħda.

SULDAT ABJAD

X'taħseb li se jagħmlu tagħkom issa?

SULDAT ISWED

Imexxu. Dalwaqt. Imexxu s-Suwed. M'hemmx alternattiva.

SULDAT ABJAD

Imma 'l min? Taf lil min?

SULDAT ISWED

Għandhom pjan, tibżax. Ma tistenninix ngħidlek il-

pjanijiet tagħna għandi nahseb hux?

SULDAT ABJAD

Ukoll il-Bojod għandhom pjan.

SULDAT ISWED

Tagħna l-aħjar. — Forsi... jista' jkun li... irrid ngħid, ma jstax ikun li jmexxu lili? Forsi? Eh? Lili?

SULDAT ABJAD

Probabbli. Ma ngħidx li le - forsi. Lil xi hadd iridu jmexxu. Biss, jekk imexxu lilek...

SULDAT ISWED

Issa hekk jew hekk tagħkom imisshom imexxu. Sintendi.

SULDAT ABJAD

...Irrid ngħid, jekk imexxu lilek meta jmiss lil tagħkom...
(*jieqaf*).

SULDAT ISWED

Eh? X'jiġri?

SULDAT ABJAD

Xejn. Aħjar ma jmexxuk xejn. Xi trid timxi tagħmel? Mhux qieghed tajjeb fejn int?

SULDAT ISWED

Iva... Imma le, għid - x'jiġri? Jekk imexxu lili, xi tridu jiġri?

SULDAT ABJAD

Jien ma rrid xejn...

SULDAT ISWED

Tkellem!...

FANFARA TA' TRUMBETTA.

SULDAT ABJAD

Ergajna!

SULDAT ISWED

Għaliex m'għandhomx imexxu lili? M'għandix dritt?...

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

Ċaqliqa numru 79. Imexxu l-Bojod. Torri Abjad fuq 2D jimxi fuq 4D. Nirrepetu: Torri Abjad fuq 2D jimxi fuq 4D.

HSEJJES RESQIN TA' MAKKINARJU GOFF:

(TANKTAL-GWERRA? - MAGNA LITAHDEM BL-ISTIMFORSI?)

IŻAQŻAQ U JONFOH HEKK KIF JIEQAF BI ŻBROFF AHHARI TA' EGŻOST U STIM.

HJIEL TA' ĊAPCIP MILL-FOLLA.

SULDAT ABJAD

Hawn hu! Reġa' hdejja. Ukoll l-ewwel meta kont hemm isfel, warajja eżatt ġie. Kull pass li nagħmel dejjem insibu warajja. Għandhom xi pjan żgur.

SULDAT ISWED

Min jaf min hemm ġo fih...

SULDAT ABJAD

Se jimliena duhhan. U jien ikolli nimsaħ warajh id-diesel u ż-żjut li jxerred, dak li naf!

SULDAT ISWED

...Min jaf imma? Hej hemm, tat-Torri l-Abjad! Kif inhu sejjer il-logħob? Tista' tara l-firxa tal-misraħ kollu minn hemm fuq int - kif inhu sejjer il-logħob, eh? (*bid-daħka*) Tagħna qed jirbħu, eh?

PAWSA

SULDAT ABJAD

Għalxejn.

SULDAT ISWED

Tgħid minn dak l-gholi mhux jismagħni?

SULDAT ABJAD

Jew semghek u ma jridx iwiegeb.

SULDAT ISWED

Ma jridx kif? — Ej, hemm fuq! Lilek qed ngħid, tafx?
— Dan mutu jew?

SULDAT ABJAD

Lanqas meta konna n-naħa l-oħra, lil hadd ma kellem.
Hemmhekk iżda, fejn il-logħob jinsab fl-eqqel tiegħu,
hadd ma jittellem. Li kont minnek ma nkellmu xejn.

SULDAT ISWED

Għaliex?...

SULDAT ABJAD

Kutu kutu...

SULDAT ABJAD

Għaliex? Ma qed nagħmel xejn hażin wara kollox. — Taf
x'ngħid? Tgħid dak... dak trux? Eh? Tgħid trux?

SKIET - GĦAJR GĦAR-RIĦ LI ISSA DONNU BEDA JIŻDIED.

DAQQ TA' TANBUR.

KUMMENTATUR

It-Tielet Kontestazzjoni: Protesta ta' Semplici Suldat
Iswed kontra l-Mexxejja.

SULDAT ISWED

Qed ngħid, dak is-shab reġa' beda jingema' ġmielu. Jalla hix se tagħmel ix-xita.

SULDAT ABJAD

Jixegħlu d-dawl artifiċjali jkollhom dalwaqt.

SULDAT ISWED

Xorta nixxarrbu. Jekk tagħmel ix-xita.

SULDAT ABJAD

Forsi jieqfu jekk tagħmel ix-xita.

SULDAT ISWED

Ikompluha għada jkollhom imbagħad. Forsi. Terġa' tiġi l-folla għada iżda?

SULDAT ABJAD

Tiġi. Imma aħna - x'nagħmlu aħna? Ihalluna nistennew? X'jagħmlu bina?

SULDAT ISWED

Bina? Min jaf. Qatt ma ġrat qabel. Qatt ma waqqfu l-logħba qabel it-tmiem. Kieku jridu jaħsbu x'jagħmlu bina, le? Tgħid qatt għaddielhom minn mohħhom? Xi tgħid eh? Qatt hasbu? (*ebda twegiba*) Hej, hemm int!

SULDAT ABJAD

Għid, għid. Qed nisma'.

SULDAT ISWED

Ħsibtek irqadt.

SULDAT ABJAD

Ma tkunx l-ewwel darba. Darba rqadt u meta stenbaħt sibt li konna rbaħna. Is-Suwed kienu tilfu niftakar...

SULDAT ISWED

Mhux il-Bojod? L-ewwel għedt li l-Bojod...

SULDAT ABJAD

Ngħid tant affarijiet jien. (*pawsa qasira*) Kwaži kwaži mhux li kien norqod.

SULDAT ISWED

Biex meta tqum issib li kontu rbaħtu intom?

SULDAT ABJAD

Biex tispicča l-Logħba.

ĦSEJJES'ILBOGHOD: ĊAQĊIQ - FAQQATURITA' XKUBETTJAR,
DONNHOM MUSKETTERIJA.

SULDAT ISWED

Dak x'kien?

EBDA TWEĠIBA.

ŽBROFF TA' EGŽOST MIT-TORRI L-ABJAD. ĦSEJJES GĦAL
XI WAQTJET, DONNHOM TA' XI MAGNA QED TIPPROVA
TISTARTJA. JIEQFU.

PAWSA.

ŽAQŽIQ TAT-TORRI TAL-INJAM, DONNU R-RIĦ JONFOĦ
MADWARU.

SULDAT ISWED

Kont qed naħseb...

SULDAT ABJAD

(*pront*)

Ma naħseb xejn...

SULDAT ISWED*(l-istess)*

Dwar il-Logħba!...

SULDAT ABJAD

...Li kont minnek.

SULDAT ISWED

Għala le? Ninsabu f'punt kruċjali naħseb - dak it-Torri donnu lest biex jerġa' jimxi. Jekk segwejt il-logħba sew s'issa...

SULDAT ABJAD

Għalfejn tħabbell rasek? Dak li nistaqsi jien - għalfejn? Mhux huma jafu x'inhuma jagħmlu?

SULDAT ISWED

Huma iva. Imma aħna ninsabu fin-nofs. Tinsiex! U aħna mmorru fin-nofs jekk tispicċa hażin.

SULDAT ABJAD

Li kont minnek...

SULDAT ISWED

Aħna, le?

SULDAT ABJAD

Ma nistgħu nagħmlu xejn. Aħna.

SULDAT ISWED

Tista' taħseb! Aħna mhux magni - mhux annimali - għandna moħħ aħna. Habbell moħħok. Ara kif tgħin il-qagħda ta' shabek!

SULDAT ABJAD

Shabi min?

SULDAT ISWED

Il-Bojod. Int għin lil tal-Bojod u jien lil tas-Suwed!
Kulhadd jagħti sehmu...

SULDAT ABJAD

U ngħin jien! Daqskemm ġbart qatran u msaħt żjut wara
dak it-Torri...

SULDAT ISWED

Kulhadd jagħti sehmu...

SULDAT ABJAD

U jekk għada jgħiduli “Għin lis-Suwed”?

SULDAT ISWED

Allura? Għin lis-Suwed mela; għada.

SULDAT ABJAD

Jiġifieri illum ngħin lill-Bojod u għada ngħin lis-Suwed.
Ma fihix sens. Mhix raġonevoli. Fejn hu l-għan?

SULDAT ISWED

Tal-anqas tkun issilitt - urejt hiltek...

SULDAT ABJAD

Bla għan.

SULDAT ISWED

Iva, imma timxi fil-għama mela? Ma taf qatt fejn sejjer?

SULDAT ABJAD

Hekk ġabuna. (*pawsa qasira*) M’hemmx għalfejn toqgħod
tinkedd wara kollox. Xorta li jridu jagħmlu bina. — U
fuq kollox li kont minnek... (*jieqaf*).

SULDAT ISWED

Li kont minni...

SULDAT ABJAD

Xejn.

SULDAT ISWED

Xiex li kont minni?...

SULDAT ABJAD

Li kont minnek ma naħseb xejn.

SULDAT ISWED

Ma ninkeddx tgħid int?

SULDAT ABJAD

Għalfejn? Hekk jew hekk.

SULDAT ISWED

U int fejn tarani ninkedd lili? M'iniex wiehed minn daw
l-iffissati tal-Logħba jien. M'iniex xi ffissat.

FANFARA TA' TRUMBETTA.

SULDAT ABJAD

Hemm huma hej. Baxxi rasek biex tobdi.

SULDAT ISWED

Iskot! Isma' x'se jghidu.

FANFARA ITWAL TA' TRUMBETTA IMMA KEMXEJN AKTAR
INCERTA U STUNATA.

TIEQAF HESREM.

PAWSA. SKIET.

SULDAT ISWED

X'gara? X'qed jistennew?

SULDAT ABJAD

Għandhom xi ħsara forsi. Jew qed jiċċekkjaw l-ordni?

SULDAT ISWED

Taħseb? — Tgħid taw l-ordni u ma smajnihiex? Forsi mhux jaħdem il-loudspeaker.

SULDAT ABJAD

Jew waqfu biex jagħtu xi avviż. Ġieli ġara - jekk ikun importanti. Niftakar darba ħabbru li ntilef portafoll. Sabuh tlett ijiem wara fil-but ta' raġel mgħallaq ma' bandla tal-ġnien. Sibtu vojta il-portafoll fuq kolloxx. Misshom avżawni qabel li kien vojta, ma taħsibx? Jew tgħid forsi m'avżawx apposta - għax kieku ma kontx insib il-portafoll? Ma kontx nindaħal - nikkomprometti ruhi kif għamilt?...

HOSS TA' KORAZZA TAL-ĦADID.

SULDAT ISWED

X'int tħawwad?

SULDAT ABJAD

Dal-portafoll li wehilt il-ħabs minħabba fih; kont qed ngħidlek...

SULDAT ISWED

Aqtagħha ha nisma'! X'qed jistennew? Xi x-xjaten qed jistennew!

HOSS AKTAR QAWWI TA' KORAZZA TAL-ĦADID.

SULDAT ABJAD

Eqq! X'int tagħmel? Tiċċaqlaqx minn hemm! Tinkeddx!
Tpaxxihomx!

SULDAT ISWED

U int tista' titkellem!...

SULDAT ABJAD

Ma tridx turihom!...

SULDAT ISWED

...Jew! Int is-sehem tiegħek fil-logħba għamiltu! Kulhadd għamlu. Jien biss le! Jien biss bqajt ikkakkmat hawn! X'qed jistennew biex imexxuni? Qed jisimghuni tgħid? Jafu li għadni ma mxejtx?...

SULDAT ABJAD

Tiċcaqlaqx!

SULDAT ISWED

Ej, hemm intom! Isimghuni! Jien għadni hawn! Jien - Suldat Iswed fuq 7F - jien hawn għadni tafux! Jien irrid nagħmel xi haġa! Qed nistenniekom tmexxuni!

HOSS TAL-KORAZZA DEJJEM EQREB.

SULDAT ABJAD

(boghod)

Attent! Kulhadd qed jarak! Ejja lura!

SULDAT ISWED

(vicin hafna)

Jarawni! Aħjar! Irridhom jarawni - jiftakru fija! U jmexxu lili! Jien biss - jiena biss għadni ma mxejtx - jiena biss!...

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

(jiġi lura f'daqqa - jirbombja fost hafna textix)

...7F! - Suldat Iswed fuq 7F. Nirrepetu!

SULDAT ABJAD

Hemm int! Issa żgur kulhadd ihares lej. Hemm int!

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

(jidwi)

7F - 7F - 7F.

SULDAT ABJAD

Se jmexxu lilek!

SULDAT ISWED

(jidħak - daħka belhana, bejn ta' ferħ bejn ta' biža')

Lili! Lili!

LEHEN FUQ LOUSPEAKER

Ĉaqliqa numru 80. Imexxu s-Suwed. Il-pedina Semplici
Suldat Iswed fuq 7F jimxi fuq 6F. Nirrepetu: 7F jimxi
pass 'il quddiem fuq 6F.

SULDAT ISWED

Lili! Se jmexxu lili!

(leħnu jitlef il-ħeġġa bil-mod il-mod)

Jien... l-ewwel pass 'il quddiem...

ID-DAQQ TA' TRUMBETTI JAGħTIH IS-SINJAL BIEX JIMXI.

SULDAT ISWED

Le! Stennew! Stennew ftit!...

SULDAT ABJAD

X'gara? Qed jistennewk timxi.

SULDAT ISWED

Ma nistax! Mhux hekk - mhux issa! Jekk imexxuni issa
- jekk nimxi niġi... hemm! Ĥdejk!

SULDAT ABJAD

B'daqshekk?

SULDAT ISWED

Ĥdejk - quddiem iĉ-ĉangatura ta' ĥdejk! U hemm - malli
jmexxu tagħkom - jistgħu jmexxu lilek fuqi - u taqlagħni
'l barra! Qed tifhem!

SULDAT ABJAD

Bdejt nifhem. Tkun l-aħħar ċaqliqa tiegħek jiġifieri...

SULDAT ISWED

L-ewwel... u l-aħħar! Dejjem hekk jagħmluli!

SULDAT ABJAD

Imma x'jimporta wara kollox? Xi darba trid tmut. Teħles qabel anzi...

SULDAT ISWED

Imma mhux hekk! Naħli l-ħin kollu nistenna li nimxi biex imbagħad nagħmel biss pass wiehed - wiehed biss!
- u nsib ruħi barra!

SULDAT ABJAD

Imma jkollok timxi fejn qalulek issa. Bilfors.

SULDAT ISWED

Għaliex bilfors? Le. jien m'iniex se nimxilhom minn hawn!

SULDAT ABJAD

X'int tghid? Attent li ma jisimghukx.

SULDAT ISWED

Jisimghuni! Jien mhux se niċċaqlaq!

SULDAT ABJAD

Tgħajjatx iblah!

SULDAT ISWED

Ngħajjat irrid! Irridhom jisimghuni - irrid li kulhadd jismagħni! Iva - jien m'iniex se niċċaqlaq minn hawn qabel jisimghuni! Nitlob ġustizzja!

SULDAT ABJAD

Iskot! Aghmel kif qalulek qabel ikun tard wisq! Obdi!

SULDAT ISWED

Le! Irrid gustizzja - inkella ma niċċaqlaqx minn hawn!

SULDAT ABJAD

Se tipparalizza l-logħba! Obdi!

SULDAT ISWED

Le!

TEXTIX FUQ IL-LOUDSPEAKER, XI KLIEM, IMMA MA
JINSTEMA' XEJN ĊAR.

SULDAT ABJAD

X'se jigri? X'se jigri issa!

FANFARA TA' TRUMBETTA.

SULDAT ABJAD

Rajtx! Hażin għalik issa.

SULDAT ISWED

Xi tridhom jagħmluli? Ma jistgħu jagħmluli xejn!...
X'jistgħu jagħmluli?

LEHEN FUQ LOUSPEAKER

Attenzjoni! Attenzjoni! Ċaqliqa numru 80. Jetux!...
Attenzjoni! Nikkoreġu ċaqliqa numru 80. Nikkoreġu:
Suldat Iswed fuq 7F ma jimxix fuq 6F.

GĦAGĦA TAL-FOLLA.

SULDAT ISWED

Smajt! Ma nimxix! Semgħuni! Taw kasi! Se jibdlu kollox!

LEHEN FUQ LOUSPEAKER

Nikkoreġu. Minflok: ċaqliqa numru 80, 81, Suldat Iswed fuq 7F jimxi fuq 5F, Nirrepetu : 7F jimxi fuq 5F.

SULDAT ISWED

Qed tisma'! Se jmexxuni żewġ passi flok wieħed! Hekk ma niġix fiċ-ċangatura quddiem ta' hdejk - niġi hdejk preċiż. Ma tkunx tista' taqlagħni barra minn hemm!

SULDAT ABJAD

Ma nafx. Getux getux xejn! Qatt ma ġrat li kkoreġew ruħhom...

SULDAT ISWED

Nista' nimxi żewġ passi flok wieħed. Din għada l-ewwel ċaqliqa tiegħi; nista' skont ir-regolament!

SULDAT ABJAD

Getux - Dawn x'affarijiet huma! Ċaqliqa tmenin, wieħed u tmenin!.. Jew tmenin jew wieħed u tmenin!

SULDAT ISWED

Semgħuni imma! Trid turihom li tieħu interess - turihom li m'intix se tħallihom...

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

Suldat Iswed fuq 7F - jimxi!!

SULDAT ISWED

Iva, dażgur! Issa nimxi, mela le! Nimxi, Sur Monsijnur! Arawni!

ŻAQŻIQ TAL-KORAZZA - METALIŻAQŻAQ UJĊAQĊAQHEKK
KIF JIMXI.

XI ĊAPĊIP TAL-FOLLA, IMMA STORBJU IEĦOR UKOLL - XI
TISFIR. XI ĦADD JIDĦAK.

SULDAT ABJAD*(viċin)*

Din fejn smajnieha? Se nwaqqgħu kollox għaż-żuffjett.
Ismagħhom x'jiddieħqu!

SULDAT ISWED*(viċin)*

Hallihom. L-aqwa li wrejthom li mhux se nħallihom
jagħtuni bis-sieq.

L-GĦAGĦA TAL-FOLLA M'HEMMX LI JONQOS.

LEHEN FUQ LOUDSPEAKER

Silenzju! Nitolbu l-pubbliku jżomm is-skiet! *(aħrax)*
Silenzju!

ĦSEJJES'IL BOGHOD TA' SPARATURI - MUSKETTERIJA RAPIDA
U QASIRA.

SKIET.

SULDAT ABJAD

Issa tara. Ħażin se tiſpiċċa. Ħażin.

DAQQ TA' TANBUR - IMMA MOTA KIEBJA.

KUMMENTATUR

Ir-Raba': "En Passant" - jew inkella - Ferġa bla Temma.

PAWSA.

IR-RIĦ. ĦSEJJES TA' DBIEBEN / ŻANŻIN TA' XINEMUSA MINN
HIN GĦALL-IEĦOR

SULDAT ABJAD*(igerger waħdu)*

...Se tiſpiċċa ħażin. Jekk iħallu Sempliċi Suldat jagħmel

ta' rasu, ma nispiċċaw qatt. Għalfejn qegħdin hemm huma mela?

SULDAT ISWED

X'jigifieri? M'għandux ikollok ftit dinjità?...

SULDAT ABJAD

Dinjità! Dinjità tittallab biex ma jmexxukx fejn iridu huma? Int tpaxxihom qieghed.

SULDAT ISWED

Rajt imma? Meta mexxewni ma sejhulix "Pedina Semplici Suldat"! Suldat Iswed sejhuni! (*b'disprezz*) Mhux Pedina Semplici Suldat!

SULDAT ABJAD

U issa? B'daqshekk? Taħseb li issa tinsab aħjar minn qabel?

SULDAT ISWED

Imma int tal-anqas minn hawn ma tistax taqlagħni barra! Mhux int, Pedina Semplici Suldat Iswed! Hemm ir-regolamenti. Qas huma ma jistgħu jmorru kontra r-regolamenti!

SULDAT ABJAD

Kontrihom le. Imma jistgħu jużawhom.

SULDAT ISWED

X'jigifieri?

SULDAT ABJAD

Jafu jużawhom. Jafuhom aħjar minnek. Jafu jsibu mezz kif jiggildulek mingħajr ma jiksru... r-Regolamenti! — Għadek ma ntbahtx?

SULDAT ISWED

Intbaht? Xiex?

SULDAT ABJAD

“En Passant”.

PAWSA QASIRA. UKOLL IR-RIH SIKET.

SULDAT ISWED

X’jigifieri?

SULDAT ABJAD

“En Passant”.

SULDAT ISWED

X’int tghid?!

SULDAT ABJAD

Il-qagħda ġdida tiegħi: “En Passant”. Hekk isejħulha.

SULDAT ISWED

X’int tghid? M’iniex nifhem. Minn hawn hekk jew hekk ma jistgħux jaqlgħuni barra...

SULDAT ABJAD

(pront)

Jistgħu. *(kantalienna - jikkwota regolament)* Meta Pedina-Suldat timxi l-ewwel darba u jintuża d-dritt li timxi żewġ passi flok wieħed, l-avversarju, jekk ikollu pedina biswit il-qagħda ġdida ta’ dak li mexxa qablu, jista’ jekk irid imexxi l-Pedina-Suldat tiegħu biex jaqla’ barra...

SULDAT ISWED

Le, ma jistax!

SULDAT ABJAD

...lil dak tal-avversarju. Jista’. Qed nġhidlek. “En Passant”. Dik ir-regola.

SULDAT ISWED

Le!...

SULDAT ABJAD

Dak ...ir-Regolament!

SULDAT ISWED

Ma jistax, le...(*jieqaf*).

SULDAT ABJAD

Bdejt tiftakar.

SULDAT ISWED

Le... — Kont insejt. Tgħallimthom bl-amment żmien ilu r-regolamenti. Kont insejt. Jiġifieri issa... jekk il-Bojod issa jmexxu lilek xorta tista' taqlagħni barra...

SULDAT ABJAD

Huma, mhux jien. Huma jaqlgħuk.

SULDAT ISWED

Huma.

SULDAT ABJAD

Daħku bik.

SULDAT ISWED

Qarrqu bija. Taparsi semgħu minni u qarrqu bija. Stajt bqajt fejn kont mela! Issa jmexxu lilek fuqi u jaqlgħuni barra xorta!

SULDAT ABJAD

Jistgħu jagħżlu li għal did-darba jehilsuhielek...

SULDAT ISWED

Le. Le. Naf x'se jagħmlu...

SULDAT ABJAD

...Il-logħba tal-qattus u l-ġurdiem.

SULDAT ISWED

...Naf! Issa jkunu jridu jpattuhieli! Lilek imexxu u jien

insib ruhi barra. Kull logħba hekk. L-ewwel iħalluni sal-aħħar, jittamawni li dalwaqt imexxu lili biex imbagħad meta jmexxuni - imexxuni dritt għal go xi nasba jew oħra u ninqala' barra - pass wieħed u barra! Dejjem! Imma għaliex? Għaliex dejjem jagħmluli hekk? (*jgħajjat*) X'għamiltikom qatt jien? Mela aħjar iħalluni barra mill-ewwel, mela! Aħjar ma jilagħbuni xejn! Imma mhux hekk għid?

SULDAT ABJAD

Int se tkompli tpaxxihom? Int wara kollox għax tagħmilha ta' voluntier?...

SULDAT ISWED

Jien voluntier?!...

SULDAT ABJAD

....Meta toqrob logħba jmissek tiskarta jew taħrab.

SULDAT ISWED

...Jien bilfors ikaxkruni hawn lili! Bilfors! Taħseb li gost tiegħi hawn? Nipprova niskarta jien, nistaħba wara shabi. Imma dejjem isibuni u jkaxkruni hawn, f'dal-misraħ. Illibbsuni dal-ħwejjeg, din il-korazza tal-ħadid u jitilquni fuq din iċ-ċangatura - waħdi - u jibda l-martirju. Għallbidu ngħid ma rridx nagħti kas - nistenna l-ħin jgħaddi sad-dlam u nitlaq - jirbaħ min jirbaħ. Izda mbagħad mingħajr ma rrid nibda ninteressa ruhi - insegwi ċ-ċaqliqiet, nisthajjel fuq liema pjan qed imexxu tagħna, x'jistgħu jagħmlu tagħna u x'jistgħu jagħmlu l-oħrajn... u x'nista' nagħmel jien did-darba ... jien - kieku jtuni ċans! Imma l-ħin dejjem għaddej - tmiem il-Logħba dejjem joqrob sakemm sa fl-aħħar nismagħhom isejhuli biex nimxi. Nimxi - jien! Ferħan nagħti pass 'il quddiem... U hemm int! Tard wisq nintebaħ li diġà hemm min lest jaqlagħni 'l barra! Kollox għalxejn!

SULDAT ABJAD

Hekk jigri lil kulħadd...

SULDAT ISWED

Le, mhux lil kulhadd! Niehdu s-Sultan u r-Regina - dawk mhux dejjem minn tal-aħhar jinqalgħu barra?

SULDAT ABJAD

Imma r-responsabbiltà - ir-Responsabbiltà! Kemm hija kbira tagħhom! Jafu li malli jispiċċaw huma, jispiċċa kulhadd - tispiċċa l-Logħba - jispiċċa kollox!

SULDAT ISWED

Imma tal-anqas jafu li dak li qed jagħmlu jiswa xi haġa. Għandhom sodisfazzjon. Mhux jinħlew fix-xejn...

SULDAT ABJAD

Bħalek. U bħali. Imma jien ma ninkeddx għaliya wara kollox. Għalfejn tinkedd, toqgħod tpaxxihom?...

SULDAT ISWED

Iva, tpaxxihom... Dak biss taf tgħid int!... Iva, iva - issa tgħid hekk imma. Halli tkompli tigi hawn wisq aktar - halli l-istorja tkompli ttenni ruhha logħba wara logħba - elf darb'ohra. Ghomrok kollu! Imbagħad - imbagħad tinkedd - imbagħad tinkedd u titbellah! Ma jimpurtakx intix tpaxxihom jew le mbagħad. Jimpurtak biss li forsi xi darba xi hadd jindenja ruhu jinduna bik, jiftakar li int - Semplici Suldat - Iswed jew Abjad - int ukoll trid min jagħti kasek - trid li ma ssibx ruhek barra mil-Logħba bla ma tkun hadt imqar sehem zġhir fiha. Titkarrab, iva - tittallab u tgħaffeg taħt saqajk id-dinjità - il-ftit dinjità! - il-ftit rispettt li forsi huma jkunu hallewlek - u titkarrab u titbellah imbagħad!

SULDAT ABJAD

Imma x'jiswa? Min taħseb se jagħti kas?...

SULDAT ISWED

U toqgħodx tgħidli! Tgħidlix li int ma gbartx bewl u

ħara minn warajhom - int ukoll! Int li ilek iddur - int li dort u mxejt daqskemm tippretendi li dort u mxejt! Mghobbi bil-ħara u l-bewl tagħhom, int ukoll! Mela tiġix tgħidli lili int!

SULDAT ABJAD

(iċapċap - sarkastiku)

Bravo! Bravissimo! Sfugajt biżżejjed? Taħseb li xi hadd ta kasek issa? Kuntent issa?

SULDAT ISWED

Illum, ftit ilu, taw kasi...

SULDAT ABJAD

U x'ħadt? Taparsi semgħuk. Imma l-qagħda baqgħet l-istess...

SULDAT ISWED

“En Passant”...

SULDAT ABJAD

Tistenna minn ħin għal iehor li jaqilgħuk 'il barra...

SULDAT ISWED

Bħal dejjem.

SULDAT ABJAD

Bħal dejjem.

SULDAT ISWED

U meta jehilsuhielek - jekk jehilsuhielek - tikkonferma biss li wara kollox int m'int xejn - anqas importanti biżżejjed biex jaħlu ċaqliqa oħra fuqek. Għalhekk biss. Jekk jehilsuhielek.

SULDAT ABJAD

Għalhekk biss.

SULDAT ISWED

Ghalhekk biss... Imma ma jimpurtanix! Ma rridx ninqala' barra! Ma rridx, qed tisinghuni? Nitlobkom!...

HOSS TAL-HADID TAL-KORAZZA HEKK KIF JINXTEHET GHARKUPPTEJH.

SULDAT ISWED

(ikompli)

Hniena! Arawni gharkupptejja! Ahfruli - did-darba biss! Ehilsuhieli! Hniena! L-ahhar darba din li nitlobkom hniena!...

SULDAT ABJAD

Iblah. Qum minn hemm! Min jaghti kasek?

SULDAT ISWED

...Noqghod hawn, sieket, ma nitharrikk, ma niftahx fommi. Nigbor il-hmieg taz-zwiemel, nixxotta l-bewl sahansitra... Halli ma tmexxunix - izda taqilghunix barra, nitlobkom! Jiena l-izghar fost iz-zghar, suldat xih, ghajjen, bilkemm niflah nitharrek - kif nista' ntellifkom jien?!

FANFARA TA' TRUMBETTA. GHAGHA TAL-FOLLA.

SULDAT ABJAD

Hemm int! Issa tara kemm se jaghtu kasek bit-tinwih tieghek kollu!

SULDAT ISWED

Jaghtu kasi iva! Jehtieg li jaghtu kasi!

IQUM BILWIEQFA:

HSEJJES TAL-KORAZZA HEKK KIF IQUM FUQ SAQAJH.

SULDAT ISWED

...Isimghuni!... ISIMGHUNI!

HOSS TA' XABLA TVENVEN, TINSTILET MINN ĠO L-GHANT

SULDAT ISWED

...Ergġhu aħsbuha! Il-pedini l-oħra kollha mxew aktar minni. Hemm il-Kavallier - it-Torri - ir-Re u r-Regina!... jekk għandkom il-ħila aqilgħu lil xi hadd minnhom! Jekk taqilgħu lili tkunu gwejjef! Beżżiegħa! Ġwejjef l'intom!

SULDAT ABJAD

Iskot! Attent! Qed iżzomm il-logħob!

SULDAT ISWED

Ġwejjef! Ilkoll li intom! Ilkoll! Imma daqshekk! Qed tisingħuni! Daqshekk! Daqshekk baxxejt rasi - daqshekk voluntier! U daqshekk ġbart il-...il-ħmieġ tagħkom!

SULDAT ABJAD

(taħt l-ilsien)

Il-ħara!...

SULDAT ISWED

Il-ħmieġ... Xiex? Il-ħara! Il-ħara tagħkom u l-...

SULDAT ABJAD

(l-istess)

...U l-bewl!

SULDAT ISWED

Il-bewl u l-ħara tagħkom! Le - daqshekk!

FANFARA QAWWIJA TA' TRUMBETTA.

TEXTIX ITARRAX FUQ IL-LOUDSPEAKER.

SULDAT ISWED

(imwerwer)

Le - aħfruli! X'jien ngħid? Ma nafx x'jien ngħid! Aħfruli

- Htija tiegħi!

JARMI X-XABLA - HOSS JIDWI TA' HADID FUQ MADUM.

SULDAT ISWED

(ikompli)

...Htija tiegħi - iva. Kollox htija tiegħi! Ahfruli! (*jitkarrab*)
 Jaħasra jien sempliċi suldat xih - għajjen. Dejjem
 obdejt - dejjem għamilt kif għedtuli. Baxxejt rasi dejjem.
 Taqilgħunix barra...(*il-krib ta' leħnu jibda jitbaxxa sa
 ma jispicċa fix-xejn*) Qatt ma gergirt qabel. Taqilgħunix
 barra. Jien sempliċi suldat xih, sempliċi suldat...

SKIET.

DAQQ TA' TANBUR.

KUMMENTATUR

Il-Ħames: Xaħmet il-lejl.

IL-WESGHA ISSA TINSAB FID-DLAM. IL-LOUDSPEAKERS
 ILHOM MA JINSTEMGHU.

IL-FOLLA SIKTET.

RIH JONFOH.

MATUL IX-XENA JINSTEMGHU KULTANT XI HSEJJES TA'
 PROGRAMMI POPOLARI TAT-TELEVIXIN.

SIGNATURE TUNES TAL-AĦBARIJJET:

TMIEM XI TELEGIORNALE - CNN - L-INNU MALTI; GĦELUQ
 TAL-ISTAZZJON, EĊĊ.

SULDAT ISWED

(jokrob)

...M'għamilt deni lil hadd. Ahfruli. Sempliċi suldat -

għajjen - sempliċi...

SULDAT ABJAD

Qum minn hemm.

SULDAT ISWED

X'gara? Min hemm?

SULDAT ABJAD

Waqa' l-lejl.

SULDAT ISWED

Int? Għadna hawn mela? Kemm għadda hin?

SULDAT ABJAD

Hafna.

SULDAT ISWED

Fejn int?

SULDAT

Fejn kont qabel. Kollox għadu kif kien.

SULDAT ISWED

Għaliex? Lil min mexxew?

SULDAT ABJAD

Lil hadd.

SULDAT ISWED

X'qed jistennew? — Kemm għadda hin?

SULDAT ABJAD

Ma nafx. Dalam f'daqqa. Nahseb li marret għajni bija.

SULDAT ISWED

U lilna hallewna hawn.

SULDAT ABJAD

Hawn. Bilwieqfa. Insewna forsi...

SULDAT ABJAD

Il-Logħba wieqfa.

SULDAT ISWED

Issospendew kollox. Nahseb... (*jieqaf*) Ikompluha għada forsi...

SULDAT ABJAD

Itemmuha għada. Forsi...

SULDAT ISWED

X'nagħmlu - immorru?

SULDAT ISWED

Fejn? U l-oħrajn? Il-pedini l-oħrajn fejnhom?

SULDAT ABJAD

Ma jidhrux. Id-dlam. Forsi għadhom hemm huma wkoll. Jistennew.

SULDAT ISWED

Il-folla marret iżda.

SULDAT ABJAD

M'hawnx hošshom.

SULDAT ISWED

(*jirtogħod*)

Il-bard!... Imma lilna - kif ma jgħidulna xejn lilna? Tgħid dawk li jmexxu marru wkoll?

SULDAT ABJAD

M'hawnx hošshom.

SULDAT ISWED

Qed jaħsbu f'xi pjan. Iħabblu moħħhom kif se joħorgu

min-nasbiet li daħlu u tħabblu fihom...

SULDAT ABJAD

Li daħħlu lilna fihom!

BUFFURA RIH. SERDUK JIDDEN 'IL BOGHOD.

SULDAT ISWED

Smajt?! — Dak il-hoss!... Deherli li smajt xi ħadd - jidħak.

SULDAT ABJAD

Ma smajtx. Ma nafx.

SULDAT ISWED

(jirtoghod aktar)

Smajt sewwa jien iżda. Nahseb - nahseb li hemm għadhom. Kulħadd hemm għadu! Kulħadd. Jistennew ilkoll, siekta, fid-dlam. - Ukoll il-kameras tat-televisin għadhom jaħdmu!

SULDAT ABJAD

Dal-ħin?

SULDAT ISWED

M'hemmx ħin. Il-ħin - iż-żmien - waqaf. — Hemm fuq - ħares. Il-kwiekeb!

SULDAT ABJAD

Ma nistax inħares 'il fuq. Dan l-elmu jilwili għonqi.

SULDAT ISWED

Nehħih! Ħares!

SULDAT ABJAD

Le. — X'int tara?

SULDAT ISWED

Il-kwiekeb. Miljuni!

SULDAT ABJAD

Jidhru?

SULDAT ISWED

Hemm! U hemm - u hemm!... İzda ara - m'ghadhomx iteptpu, intbaht? Waqfu. Qed jistennew.

SULDAT ABJAD

Huma wkoll?

SULDAT ISWED

Imma l-kameras - it-televixins għadhom mixghula!

SULDAT ABJAD

U l-istampa - il-monitors - x'juru? Id-dehra li jagħtu, kif inhi?

SULDAT ISWED

Sewda. Battala.

SULDAT ABJAD

Mitfijin forsi...

SULDAT ISWED

Le. Mixghula. Il-kurrent għadu għaddej - l-arloġġi jduru żugraga mejt - is-sets għandhom shan - jaħarqu nar!

SULDAT ABJAD

Imma l-istampa!?!...

SULDAT ISWED

(kiebi)

Sewda. Bla hoss. Kollox wieqaf. Imma... kulhadd għadu quddiemhom. Il-kotra... M'intix thossu l-hars tagħhom fuqek?

SULDAT ABJAD

Fuqek. Jien m'ghamilt xejn biex iharsu lejja.

SULDAT ISWED

U jien mela - jien x'ghamilt? Xejn! Xejn qatt ma hallewni naghmel lili!

SULDAT ABJAD

Kollu htija tieghek.

SULDAT ISWED

Xi htija?

SULDAT ABJAD

Tieghek. Kieku bhalissa l-loghba spiccat- tlaqna lura mnejn gejna. Mhux ghadna hawn, nizel il-lejl, dalam, u ghadna hawn.

SULDAT ISWED

Imma ahseb fti! Trid tmur lura mnejn gejt meta taf li ghadek m'ghamilt xejn? Tmur lura bla qatt urejt hiltek?

SULDAT ABJAD

Liema hila?

SULDAT ABJAD

Qed tara?! Qas biss il-hila tieghek - il-potenzjalità tieghek ma taghraf! U ghaliex? Ghax huma jaghmlu kollox ghalik - imexxuk hawn u jmexxuk hemm bla ma jtuk l-opportunità taghmel xi haġa minn rajk. Ghalhekk. U ahna lkoll fin-nofs bla nafu l-ghala ta' xejn. Ghalfejn qed imexxuna, eh? X'qeghdin naghmlu hawn ahna issa? Dak li rrid naf - x'ahna naghmlu?

SULDAT ABJAD

Waheedna ma naslu mkien. Inbaxxu rasna...

SULDAT ISWED

...U nobdu! Inbaxxu rasna u nobdu! Hekk- bl-amment! Bla ma nafu l-kif u l-ghaliex? U lil min! Lil min!! Min qed

imexxina? Nafu min huma? Le... Min hemm fit-Torri, jgħasses fuqna?... Min wara l-maskra tal-kavallier?... U r-Regina... min hi? Qatt rajtha int?...

SULDAT ABJAD

Le... (*kantaliena*) Salvi, int qatt rajt lir-Regina?...

SULDAT ISWED

U s-Sultan? Min hu... U l-oħrajn?

SULDAT ABJAD

...Le Ġann, qatt ma rajt lir-Regina... Le.

SULDAT ISWED

Le! Ma tafxi!

SULDAT ABJAD

Min jaf x'ferh u...

SULDAT ISWED

(*tisbita bix-xabla fuq tarka*)

Aqtagħha! (*pawsa - skiet*) Le! Buffu! Le, ma taf xejn lanqas int. Hadd ma jaf. La rajt Re int, u la rajt Regina... Xejn ma rajt, lanqas int! Ammettiha!

SULDAT ABJAD

Xejn. — Smajt... — Kulma smajt... (*meta ma jinterrompihx*) Darba smajt...

SULDAT ISWED

Xiex?

SULDAT ABJAD

Xejn.

SULDAT ISWED

Smajt xiex? Darba smajt xiex?

SULDAT ABJAD

Xejn qed ngħidlek. Darba smajt... Jghidu li kien hemm žmien meta l-Isqof kien Buffu.

SULDAT ISWED

L-isqof?... L-Isqof!

SULDAT ABJAD

Žmien ilu ta! Medjuevu qed ngħidu! Meta l-Buffu, dak iż-żmenijiet, kien l-eqreb tas-Sultan!

SULDAT ISWED

Jiġifieri... il-Buffu sar Isqof?

SULDAT ABJAD

Jew l-Isqof kien Buffu! Ma nafx...Imma ilu ta! Eeh! Ilu!...

SULDAT ISWED

Le - hekk mhux biżżejjed! Hekk ma nistax inkompli jien! M'iniex bi ħsiebi nkompli!

SULDAT ABJAD

Lanqas kieku trid ma tista' issa. Mhux biżżejjed qlajt għawg; xi trid tagħmel aktar?

SULDAT ISWED

Jehtieg li ssir bidla. Bħal qabel ma nistghux inkomplu. Daqshekk! (*jghajjat*) Qed tisimghuni? Intom, Suwed u Bojod hemm fuq, misturin fid-dlam, tharsu lejna u tissemmgħu - intom li qegħdin hemm biex tikkmandaw biss - jien ngħidilkom li daqshekk għamilna! M'aħniex bi ħsiebna nkomplu nobdu bil-ghama. Irridu sehem aħjar fil-Logħba - irridu nkunu nafu bil-pjanijiet minn qabel! Irridu aktar rispettt - aktar dinjità! Irridu għan!

SULDAT ABJAD

Iskot! M'intix tara fiex ġibtna bid-dinjità tiegħek kollha!

SULDAT ISWED

...Daqshekk! Jeħtieg li ssir bidla! Ahna rridu!...

SULDAT ABJAD

Le - jien le! Jien ma rrid xejn! Isimghu lili! Jien m'għandix x'naqsam miegħu! Jien nobdi - nibqa' nobdi sal-mewt!...

SULDAT ISWED

Ġifa! Int diġà mejjet! Bezzieghi!

IKOMPLU FLIMKIEN, WIEĦED JIPPROVA JITFI KLIEM L-IEĦOR, SA MA T-TNEJN JISPIĊĊAW JITTALLBU FLIMKIEN "...ISIMGHUNI!"

SULDAT ABJAD

Nobdi! Inbaxxi rasi u nobdi! Qed tisimghuni? Nistqarr quddiem kulhadd: jien nobdi! Irrikordjaw kliemi! Jien - Semplici Suldat Abjad fuq ċangatura 5E nistqarr li m'għandi x'naqsam xejn ma' dan ix-xewwiexi! Ftakru - m'għandi x'naqsam xejn miegħu!! Nitlobkom - isimghuni!...

SULDAT ISWED

...Jien ma nibzax imma! Jien għadni haj u nitlob spjegazzjoni! Irrid naf b'liema dritt intom tinsabu hemm fuq u titolbu sottomissjoni mingħandna - b'liema jedd tikkmandawna!? Iva, jien haj u nitlob spjegazzjoni! Irrid naf!... Qed tisimghuni?!..

PAWSA.

EBDA TWEĠIBA GĦAJR ID-DIWI TA' LEHINHOM JITKARKAR MAR-RIĦ.

SERDUK JERĠA' JIDDEN.

SULDAT ISWED

(daħka ħarxa)

Boloh! Boloh it-tnejn li ahna! M'hemm hadd jismaghna.

SULDAT ABJAD

Irid ikun hemm. Il-folla...

SULDAT ISWED

Telqu wkoll. M'hemm hadd.

SULDAT ABJAD

Ukoll... M'għoġbithomx dit-taħwida kollha... Dal-kaos!

SULDAT ISWED

U aħna bqajna hawn, biex inkomplu nissieltu f'dil-logħba li hadd ma jrid jara. Hallewna waħedna! (*iwerżaq*) Eli, Eli, lama sabachtani?!

IR-RIH IMHERWEL.

TPERPIR TA' BNADAR SFRENATI.

SULDAT ABJAD

Ħtija tiegħek. Ksirt ir-regolamenti. Għajjatt, bkejnt u ttallabt. Fixkilt il-logħob u hawwadt l-imhuh! Ħtija tiegħek! Kollox waqaf - minhabba fik!

SULDAT ISWED

Min jgħidlek li mhux se jkomplu? Qed jistennew is-sebħ, dak kollox...

SULDAT ABJAD

U l-floodlights - id-dwal artifiċjali? Ghaliex ma xeghlux il-floodlights jekk riedu jkomplu?

SULDAT ISWED

Ikomplu, issa tara. Qed jistennew żerniq ġdid - jaħsbu pjanijiet godda - strategija biex jikkuntentaw lil kulhadd.

SULDAT ABJAD

Ma jistax ikun. Hemm ir-regolament, insejt?

SULDAT ISWED

Jibdluh.

SULDAT ABJAD

Tard wisq. Aktar tikber il-konfużjoni kieku. Kulhadd dara l-parti tiegħu. Tahseb li r-Rejiet, l-Irgejjen, l-Isqfijiet jew xi hadd mill-oħrajn li huwa aqwa minnha lest iċedi xiber poter... għalik? Minhabba fik? Le. Aqta' jiesek. Ir-regolamenti ma jinbidlux minhabba xi hadd bħalna.

SULDAT ISWED

Iżda issa jkollhom jibdluhom! Jew jibdluhom jew il-Logħba ma titkompliex!

SULDAT ABJAD

Titkompla. Jew jibdew oħra. Imma r-regolamenti ma jinbidlux.

SULDAT ISWED

Kif jistgħu ma jinbidlux?...

SULDAT ABJAD

Kif jistgħu jinbidlu?

SULDAT ISWED

Ingagħluhom aħna! Jekk inzommu iebes - jekk hadd minna ma jiċcaqlaq minn hawn nipparalizzaw kolloxx. Ikollhom jagħmlu l-kontijiet miegħi - magħna lkoll! Did-darba jkollhom jagħtu kas tagħna!

SULDAT ABJAD

Tagħkom min?

SULDAT ISWED

Tagħna - Aħna! Jien u int! U l-oħrajn kollha! Jien qed nissielet għad-drittijiet tagħna lkoll. Sakemm hawn jien

il-Logħba ma titkompliex.

SULDAT ABJAD

Sakemm hawn int.

SULDAT ISWED

X'jigifieri? Jien hawn se nibqa'. Nissielet sal-aħħar!

SULDAT ABJAD

Sakemm iħalluk.

SULDAT ISWED

Ikollhom iħalluni! Jagħmluli x'jagħmluli mhux se nħallihom idawruni.

SULDAT ABJAD

Lili żgur ma se jagħmlu xejn. Jien m'għamilt xejn.

SULDAT ISWED

Iblah! Bik jagħmlu li jridu - kif dejjem għamlu. Bija le imma. Urejthom xi nsarraffjen. Xejn ma jistgħu jagħmluli lili! Xejn li xejn.

DAQQ TA' TANBUR.

KUMMENTATUR

Is-Sitt Stazzjon. Tempo. L-eqqel tal-lejl. Żerniq ġdid mistenni.

SERDUK JIDDEN FIL-QRIB.

SULDAT ISWED

Ma jdumx ma jisbaħ.

SULDAT ABJAD

Idum. Orqod. Jekk torqod jisbaħ aktar malajr.

SULDAT ISWED

Ma rridx norqod. Ili għomri kollu rieqed, Din l-ewwel

ghodwa ta' hajti li se nara. Irrid inkun imqajjem meta titla' x-xemx. Irrid nara kollox - nisma' kollox - induq kollox. Ghada se nitwieled mill-gdid.

SULDAT ABJAD

Jien se nipprova.

SULDAT ISWED

Titwieled mill-gdid?...

SULDAT ABJAD

Norqod. Twelidt darba kien bizzejjed.

SULDAT ISWED

Qed tibza'. Bezziegh... Hallejthom jirbhuk.

SULDAT ABJAD

Norqod. Mhix haġa hafifa torqod bilwieqfa b'dal-hadid madwar għonqok u qaddek. Iżda tidra wkoll biż-żmien. U tidra ż-żmien. Kien hemm żmien kont ngħodd in-nagħaġ biex norqod. Ġie żmien u qerdu l-ħaxix u ksew il-mergħa bil-konkrit u qatlu kull nagħġa. U la nista' ngħib quddiem għajnejna kif kienu n-nagħaġ ta' dari u lanqas kif nisthajjel in-nagħaġ m'għadni niftakar. Insejt kollox. Nisma', imma ninsa - ngħodd kemm idden is-serduk imperreċ hemm fuq f'ras it-Torri. Naf li hemm fuq qieghed. Dejjem jgħassisli. Min-naħa l-oħra, ma tistax tgħid ngħodd l-istilel hemm fuq biex norqod. Dan l-elm u tqil wisq - kont kieku ngħolli ħarsti lejn is-sema, ngħodd il-kwiekeb biex tal-anqas norqod.

SULDAT ISWED

Inza' l-elm.

SULDAT ABJAD

Hekk jew hekk... Wara ftit torqod bla ma tkun taf.

SULDAT ISWED

Tibza' - tibza' li jarawk. Ukoll fid-dlam tibza'. Tassew li għalik m'hemmx tama, ħabib. Ma jimpurtax.

Nghoddhomlok jien il-kwiekeb.

SULDAT ABJAD

Min jaf x'hemm tal-kwiekeb.

SULDAT ISWED

Bosta. Miljuni.

SULDAT ABJAD

Bosta. Biżżejjed biex norqod.

SULDAT ISWED

Orqod. Jiena nghodd. Hafif li tghoddhom dan il-lejl. Kollox jidher ċar f'daqqa waħda. Ebda dubji. Xejn biża'. Nghoddhom mela. Waħda, tnejn, tlieta, erbġha...

SULDAT ABJAD

Taħseb li għalhekk inholqu l-kwiekeb? Biex wiehed jorqod?

SULDAT ABJAD

Naħseb... Iva naħseb. Għal xi wħud. Ukoll l-Univers, sa fl-aħħar jagħmel sens... Hamsa, sitta, sebġha... Taf x'kostellazzjoni hi dik? Qisha tal-Granċ... X'taħseb?... Tmienja disġha, għaxra, ħdax... Hemm tnax-il kostellazzjoni taż-Żodjaku, kont taf? Irrid ngħid tnax li minnhom tgħaddi x-xemx matul is-sena,. B'kollox hemm tmienja u sittin-il kostellazzjoni. Tnax biss taż-Żodjaku iżda. Hemm il-kaprikornu, il-bodbod, ġemini, it-tewmin, l-iljun... (*leħnu jitbiegħed - jidwi*) L-iskorpjun, l-imqass, l-iljun, is-serp, l-ajkla, is-serp...l-ajkla... (*leħnu jintilef fix-xejn*)

SKIET.

KUMMENTATUR

Is-Seba' Stazzjon: Sortez les Pièces. Żerniq iehor. L-aħħar

wiehed.

FANFARA TA' TRUMBETTA.

SULDAT ISWED

(iqum maħsud)

X'gara!? X'kien dak il-ħoss?...

SULDAT ABJAD

(ilu li qam)

Qed jisbaħ, ħares.

SULDAT ISWED

(mirzuħ)

Tassew; iż-żerniq. Arani x'negħreq. X'kien dak il-ħoss?

SULDAT ABJAD

(rassenjat)

Se jkomplu l-Logħba.

SULDAT ISWED

Se jkomplu... Iva - niftakar! Irqadt. Ħsibt li kienet biss ħolma kerha - ħmar il-lejl.

SULDAT ABJAD

(għajjien)

Se jkomplu.

SULDAT ISWED

Ma tliftux iż-żerniq imma! Dakl-aqwa. Dalwaqt jistenbaħ kulhadd. Sa fl-aħħar. Issa naraw x'se jagħmlu...

SULDAT ABJAD

Kollox bħal qabel jibqa'.

SULDAT ISWED

Le - il-bidla ssir. Kellhom żmien jaħsbuha. Minn hawn u ftit ieħor se tibda ħajja għdida għalina lkoll. Aħna lkoll...

(jiegqaf) Fejn hu-Torri? U l-oħrajn? Fejn huma?...

SULDAT ABJAD

Min? L-oħrajn? Hawn kienu qabel ma dalam...

SULDAT ISWED

Iċ-ċangaturi kollha vojta. Fejn telqu? It-Torri li kellek warajk... u l-oħrajn kollha? Fejn mar kulhadd?!

SULDAT ABJAD

(jibda jaħkmu l-paniku)

Telqu wkoll. Approfittaw ruħhom mid-dlam - mill-waqfien - u telqu! Ħarbu!

SULDAT ISWED

Minn xiex ħarbu? X'beżgħu? Qed jisbah ħares - id-dawl qed jinfirex mal-misraħ, ikeċċi d-dlamijiet!

SULDAT ABJAD

Imma kollox... baħħ. Il-baħħ biss madwarna!

SULDAT ISWED

Se terġa' tibda l-logħba. Imma l-qagħda tagħna titjeb żgur! Għalfejn ħarbu? Kulhadd jehtieg li jkun hawn. Illum sebaħ jum ġdid!

SULDAT ABJAD

Ħarbu. Ħallewna waħedna - f'dal-misraħ bla qies - m'hawnx ruħ waħda li hi waħda. Jien u int biss - weħedna! Ulili? Għaliex m'avżawnix lili? Setgħu tal-anqas wissewni lili! Mhux hekk; ħallewni waħdi!

SULDAT ISWED

Le, mhux waħdek. Hawn jien miegħek. Jien u int għad nistgħu...

SULDAT ABJAD

Int? Int u jien?!... Int il-ħtija ta' kollox! Jien m'għandix

x'naqsam miegħek!

GHAGĦA FIL-BOGHOD TAL-KOTRA RIESQA.

SULDAT ISWED

Imma aħna flimkien!...

SULDAT ABJAD

Tersaqx lejja!

SULDAT ISWED

Int ukoll taħrabni?... Le, stenna - tibzax!

SULDAT ABJAD

Ma nibzax?! Ismagħhom - ġejjin! - toqrob il-folla.

TISFIRA U ŻARŻIRA TA' LOUDSPEAKER.

LOUDSPEAKER

Attenzjoni, testing, one-two.... Tempo! Tempo! Testing one-two. Attenzjoni!... Zugzwang! Zugzwang! Testing! Sortez les pièces!

SULDAT ISWED

X'qed jgħid! ... X'int tgħid?!

SULDAT ABJAD

Ġejjin għalik! U għalija! Ismagħhom! Xebgħu jistennew il-Logħba tkompli! Ġejjin għalina!

SULDAT ISWED

Imma jekk lanqas biss kienu qed jagħtu kas x'qed jigrì!

SULDAT ABJAD

Ma jimpurtahomx! Riedu li l-Logħba tkompli - riedu li xi hadd jirbaħ! Ikun min ikun - l-aqwa li jirbaħ xi hadd! L-aqwa li xi hadd jinqatel u jinqala' barra! Imma issa,

issa minħabba l-indħil tiegħek...! Ara x'gara! Hawwadt il-pjanijiet! Forsi ma kenux perfetti - imma tal-anqas setgħu imexxuna fuqhom! Stajna nghixu tal-anqas! Imma issa - issa hadd aktar ma jista' jmexxi! Kaos shiħ! Hadd aktar ma jista' jirbaħ!

IL-FOLLA QRIB.

LOUDSPEAKER

Sortez les pièces! Sortez les pièces!

SULDAT ISWED

Le - isimghuni! Ma fehmunix?... Hhalluni!!

SULDAT ABJAD

Le! Mhux jien!... (*iwierzag*) Minħabba fik! Mieghhek se nehel jien! Jien - jien bla htija! Bla htija qed tisinghuni...

SULDAT ISWED

Għalikom ukoll! Għall-gid tagħkom stess!...

GHAGHA.

LOUDSPEAKER

Sortez les pièces!

MUSKETTERIJA - SPARAR FIL-VIČIN.

L-GHAGHA, KREXXENDO.

LOUDSPEAKER

(*ton aktar distakkat - mekkanikament*)

Sortez les pièces!... Testing, one-two. Testing. Zugzwang, one, two, testing... testing. Žgumbraw il-misraħ. Kulhadd johroġ mill-misraħ jekk jogħgobkom. Kulhadd barra. Ftit minuti oħra tibda l-logħba. Testing. Jekk jogħgobkom. (*eku*) Jogħgobkom - jogħgobkom - jogħgobkom. Testing... Zugzwang. Zugzwang...

L-GHAGĦA TAL-KOTRA TITBIEGĦED.

MOTA TWILA FUQ TANBUR.

IL-KOTRA TISKOT.

ŻEWĠ TAĦBITIET KBAR FUQ TANBUR: IL-QATLA.

GĦAJTA TA' FERĦ U QILLA MILL-KOTRA.
IMBAGĦAD SKIET.

PREŻENTATRIĊI

(lehen simpatiku)

Niskużaw ruġna mal-pubbliku għal dak il-qtuġh u waqfien fit-trasmissjoni. Nitolbu l-pubbliku jerga' jsib postu. Il-Logħba terga' tibda mill-aktar fis possibbli. Niżżukom ħajr u nixtiqulkom il-kumpliment tal-jum it-tajjeb fuq dan l-istazzjon.

FANFARA TA' TRUMBETTA.

KUMMENTATUR

Hergin. Il-pedini, suwed u bojod, reggħu neżlin filmisraħ.

DAQQ FUQ IT-TANBUR.

ĊAPĊIP MILL-PUBBLIKU.

POMPA U FERĦ.

ŻAQŻIQ TAT-TORRIJET GĦADDEJJIN - ŻWIEMEL BIN-NOFS
GALOPP.

FL-ISFOND, XI MOTI TA' INNIJET NAZZJONALI JINDAQQU
FUQ IL-LOUDSPEAKERS.

SULDATI JIMMARĊJAW, PASS MARZJALI.**KUMMENTATUR**

Qed jitqassmu bl-akbar ordni fuq iċ-ċangaturi homor u sofor. Żewġ suldati, wiehed Iswed, ieħor Abjad, jitlajjaw lura - ixiddu fuqhom il-korazzi ġodda tagħhom. Malajr ilestu iżda u huma wkoll iħaffu jieħdu posthom.

ĦSEJJES TA' LOGĦOB TAN-NAR ĊELEBRAZZJONALI.**KUMMENTATUR**

Kollox lest. Il-pubbliku numeruż ukoll reġa' sab postu. Inkass rekord huma stmat għal din il-logħba wkoll. Temp mill-isbaħ! Temperatura 24 grad ċentigradi, 75 Fahrenreit. Riħ moderat mill-punent. Il-logħba se tkompli.

TMIEM

EN PASSANT: NOTA DWAR TERMINOLOĠĠJA

Sortez les pièces: il-ħruġ tal-pedini taċ-ċess - strategija għall-aħjar użu tal-mossi tal-bidu li jistgħu ikunu deċizivi.

J'adoube: tingħad qabel wieħed imiss xi pedina biex jirrangaha u mhux biex imexxiha. Din hi importanti minħabba r-regola taċ-ċess li tgħid li meta tmiss pedina, bi żball jew le, ikollok tilgħabha.

Zugzwang (Ġermaniż): ċaqliqa ta' bilfors: il-ħtieġa li trid tagħmel mossa bilfors (fic-ċess u f'logħob ieħor). Ġeneralment, li wieħed ikun imissu jagħmel mossa hu mitqies bħala vantaġġ għaliex wieħed jista' jid-deċiedi jiddeċiedi x'mossa difensiva jew offensiva jagħmel. Però, meta wieħed ma jkollu ebda mossa vantaġġjuża x' jagħmel (i.e. jinqabad f'"zugzwang") ikun aħjar li ma jċaqlaqx u jhalli lill-ħaddieħor imexxi hu għax kwalunkwe mossa li wieħed ikollu jagħmel f'sitwazzjoni bħal din ma tistax għajr twassal għal qagħda aghar jew ukoll għat-telfa tal-logħba.

Tempo: Tirreferi għal ċaqliqa waħda ta' min ikun imissu jilgħab. L-iskop hu li tul il-logħob wieħed jilhaq l-għan tal-istrategija tiegħu bl-anqas ċaqliqiet possibbli. Li tisforza lil avversarju biex jagħmel mossa żejda, mhux mixtieqa jew mhux ippjanata, jirriżulta ta' vantaġġ għalik.

Jum fost l-ohrajn - En Passant

9 789995 789626

ISBN 978 99957 896 26